

## Δασικές πυρκαγιές

### ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αφορά στους μαθητές/μαθήτριες της Μέσης Γενικής και Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Ανάλογα με την τάξη που συμμετέχει στο πρόγραμμα εφαρμόζονται διαβαθμισμένες δραστηριότητες. Ενδεικτικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στο γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (9:00πμ-13:30μμ ή 9:00πμ-16:00μμ).

#### Σημείωση 1:

Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι το απόγευμα. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί το πρόγραμμα να ολοκληρωθεί μέχρι τις 13:30 ή και πιο νωρίς τότε θα γίνουν σχετικές συνεννοήσεις των συνοδών εκπαιδευτικών με το προσωπικό του Κέντρου.

#### Σημείωση 2:

Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας.

### ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- Εξοικειωθούν με βασικές οικολογικές έννοιες όπως δασικό οικοσύστημα, βιοκοινότητα, βιότοπος, τροφικό πλέγμα, φωτοσύνθεση, διαπνοή, αναπνοή, παραγωγοί, καταναλωτές, αποικοδομητές, αποψίλωση, ερημοποίηση.
- Κατανοήσουν το νομοθετικό πλαίσιο των πυρκαγιών στην Κύπρο.
- Αντιληφθούν τη σημασία του δασικού οικοσυστήματος σε σχέση με την παραγωγή τροφής και τη ροή της ενέργειας.
- Αναπτύξουν δεξιότητες για παρατήρηση, καταγραφή, σύγκριση, ταξινόμηση των οργανισμών στο δασικό οικοσύστημα.
- Κατανοήσουν τους κινδύνους που απειλούν το δάσος της Αθαλάσσας (ρύπανση ατμόσφαιρας, ρύπανση και μόλυνση νερού και εδάφους, ηχορύπανση, πυρκαγιά).
- Συσχετίζουν αβιοτικούς παράγοντες (μετεωρολογικές παραμέτρους, υγρασία εδάφους κλπ) με τον κίνδυνο πρόκλησης δασικής πυρκαγιάς.
- Περιγράφουν τις συνέπειες από την υποβάθμιση των δασικών οικοσυστημάτων στο φυσικό περιβάλλον και στην ανθρώπινη ζωή.
- Εντοπίσουν, στα πλαίσια επιτόπιων διερευνήσεων, μέτρα που λαμβάνει το Τμήμα Δασών για την προστασία των δασών και την ορθολογική διαχείριση του οικοσυστήματος της Αθαλάσσας.
- Αναζητήσουν και να συζητήσουν τις περιβαλλοντικές, οικονομικές, και κοινωνικές επιπτώσεις των πυρκαγιών.

- Εξοικειωθούν με μηχανισμούς αναγέννησης του δάσους.
- Συνειδητοποιήσουν την ατομική και συλλογική τους ευθύνη για την προστασία του δάσους.

## ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9:00 – 10:30

Άφιξη-καλωσόρισμα στο Κέντρο. Μελέτη των διαφόρων τύπων οικοσυστημάτων, μέσα από τα διοράματα του ΚΠΕ Αθαλάσσας, (υδατοφράκτης Αθαλάσσας, Μεσαορίας) και εισαγωγή σε οικολογικές έννοιες.

Ακολούθως οι μαθητές/μαθήτριες συζητούν με δασικό λειτουργό, με στόχο τη συγκέντρωση πληροφοριών για:

1. τα είδη των δασών της Κύπρου (μορφές, γεωγραφική εξάπλωση, δασικές εργασίες),
2. τα προληπτικά μέτρα και τις ενέργειες που αποσκοπούν στη μείωση ή την εξάλειψη της πιθανότητας εκδήλωσης πυρκαγιών,
3. τα σημαντικότερα προκατασταλτικά μέτρα που λαμβάνονται και έχουν ως σκοπό τη μείωση της πιθανότητας εξάπλωσης κάθε πυρκαγιάς και τη διευκόλυνση των προσπαθειών κατάσβεσης,
4. τα μέσα ανίχνευσης και αναφοράς δασικών πυρκαγιών,
5. τα κυριότερα κατασταλτικά μέτρα που λαμβάνονται με στόχο την όσο το δυνατό γρηγορότερη επέμβαση και καταστολή κάθε πυρκαγιάς στα αρχικά της στάδια και ο περιορισμός των καταστροφών που προκαλούνται.
6. τους μηχανισμούς αναγέννησης του δάσους.

10:30-11:00 Διάλειμμα

11:00–12:30 Ενδεικτικά αναφέρονται οι πιο κάτω δραστηριότητες στο δάσος Αθαλάσσας:

α) Οι μαθητές/μαθήτριες μεταβαίνουν στον χώρο του Μετεωρολογικού Σταθμού του Τμήματος Δασών και συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με τους αβιοτικούς παράγοντες και την εκτίμηση του βαθμού επικινδυνότητας για πρόκληση δασικών πυρκαγιών.

β) Οι μαθητές/μαθήτριες εντοπίζουν φυτά στο δάσος, δημιουργούν φυτολόγιο και μελετούν πηγές που σχετίζονται με την αξιοποίηση των φυτών αυτών από τον άνθρωπο.

γ) Οι μαθητές/μαθήτριες συλλέγουν ζωντανούς οργανισμούς και με τη βοήθεια κλειδών, τους ταξινομούν και δημιουργούν τροφικά πλέγματα του δάσους.

δ) Οι μαθητές/μαθήτριες εντοπίζουν παρεμβάσεις του Τμήματος Δασών στον χώρο που σχετίζονται με την προστασία του δάσους. Μετά από συζήτηση σχετικά με τα θέματα πυρκαγιάς και αποκατάστασης τοπίου οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί θα σχεδιάσουμε ένα «Παιχνίδι ρόλων» με θέμα τη Δασική πυρκαγιά. Οι μαθητές/μαθήτριες επιλέγουν τους ρόλους που επιθυμούν να υποδυθούν. Πιθανοί ρόλοι: δασολόγος, μελισσοκόμος, κυνηγός, βοσκός, εστίατορας, τουρίστες, εκπρόσωπος οικολογικής οργάνωσης, υπάλληλος σε ξενοδοχείο γάτων.

Συνεδριάζουμε σε ομάδες ανάλογα με τη θεματική του ρόλου μας, συναποφασίζουμε τις θέσεις και τις απόψεις που επιθυμούμε να εκφράσουμε στην ολομέλεια. Στην συνέχεια αποδίδουμε το «Παιχνίδι ρόλων» στο οποίο κάθε εκπρόσωπος κοινωνικής ομάδας καταθέτει τις προτάσεις και τις θέσεις του στην ολομέλεια. Με συζήτηση επί των προτάσεων και με δημοκρατικές διαδικασίες επιλέγεται η τελική πρόταση.

12:30-13:00

Επιστροφή στο χώρο του ΚΠΕ Αθαλάσσιας, συζήτηση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν και σύνοψη των απόψεων και διαπιστώσεων, αλλά και αποτύπωση των εμπειριών τους με δραστηριότητες ανατροφοδοτικού χαρακτήρα.

13:00-14:00 Μεσημεριανό διάλειμμα.

14:00- 16:00

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες επέκτασης. Ενδεικτικά αναφέρονται οι πιο κάτω:

α) Δημιουργία εννοιολογικού χάρτη.

β) Παιχνίδι ευαισθητοποίησης με θέμα τα δάση. Στο δάσος υπάρχουν κρυμμένες εικόνες, τις οποίες οι μαθητές/μαθήτριες χωρισμένοι σε ομάδες καλούνται να εντοπίσουν και να τις τοποθετήσουν σε μία λογική σειρά, δημιουργώντας τη δική τους ιστορία την οποία διηγούνται στις υπόλοιπες ομάδες.

γ) Δημιουργία κώδικα συμπεριφοράς των επισκεπτών στο δάσος, τον οποίο τα παιδιά αναλαμβάνουν να κοινοποιήσουν στους επισκέπτες του εθνικού πάρκου με έναν πρωτότυπο τρόπο και να τον αναρτήσουν στο χώρο του περιβαλλοντικού κέντρου ή και του εθνικού δασικού πάρκου.

#### **ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ**

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για το σκοπό αυτό μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό καθώς επίσης και ένα μπουκαλάκι νερό.

#### **Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:**

- Έχουν μαζί τους σακουλάκια για συλλογή διάφορων υλικών από το πεδίο μελέτης.
- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια και είναι κατάλληλα ντυμένοι για εξόρμηση στο πεδίο.

Τα φύλλα εργασίας και τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το Κέντρο.